

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Metodologija določitve površin travniških habitatnih tipov za pripravo Nacionalnega načrta za obnovo narave

mag. Martina Kačičnik Jančar
visoka naravovarstvena svetnica
vodja Odseka za biotsko raznovrstnost

Darja Erjavec, univ. dipl. biol.
višja naravovarstvena svetovalka

dr. Damijan Denac
direktor

Naloga:	Metodologija določitve površin travniških habitatnih tipov za pripravo Nacionalnega načrta za obnovo narave dopolnjena verzija
Naročnik:	Ministrstvo za okolje in prostor 1000 Ljubljana, Dunajska 48
Izdelovalec:	ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE – Osrednja enota 1000 Ljubljana, Tobačna 2
Nosilec naloge:	mag. Martina Kačičnik Jančar
Sodelavci:	Darja Erjavec
Strokovno posvetovanje in sodelovanje pri GIS analizah:	Ministrstvo za kmetijstvo Ministrstvo za okolje in prostor (dr. Sašo Gorjanc, dr. Daša Majcen)
Številka naloge:	3560-0014/2025-5
Kraj in datum izdelave:	Ljubljana, avgust 2026

Namen dokumenta

Namen tega dokumenta je predstaviti metodologijo določitve površin travniških habitatnih tipov za izvajanje Uredbe (EU) 2024/1991 o obnovi narave oziroma pripravo Nacionalnega načrta za obnovo narave (v nadaljevanju NNON). Metodologija je predstavljena na dva načina: v obliki, namenjeni širši javnosti (ta dokument) in v podrobnih navodilih za izvedbo namenjenih GIS-strokovnjakom, ki se ukvarjajo s tem področjem.

Površine za obnovo, določene v NNON, bi morale načeloma sovpadati s površinami, ki so navedene v poročilu o stanju habitatnih tipov po Direktivi o habitatih za obdobje 2019-2024, pripravljenem leta 2025. Po oddaji poročila po Direktivi o habitatih smo podrobnejše analize za nekatere travniške habitatne tipe še naprej razvijali in dopolnili, medtem ko se pri ostalih habitatnih tipih, potrebnih obnove NNON naslanja na podatke v poročanju po Direktivi o habitatih. Priprava metodologije je bila zahtevna, saj razpoložljivi podatki niso bili zajeti za ta namen in je bilo treba zato pri njihovi obdelavi sprejeti veliko kompromisov. V procesu posvetovanja s strokovnjaki in drugimi deležniki se je metodologija nadgrajevala. Rezultati, predstavljeni v tem dokumentu, se zaradi nadgradnje metodologije nekoliko razlikujejo od podatkov poročanja po Direktivi o habitatih - rezultati v tem dokumentu so natančnejši in bolje usklajeni z različnimi deležniki.

V NNON je treba obravnavati habitatne tipe, ki so v nezadostnem (U1) ali slabem stanju ohranjenosti (U2). V slovenski NNON so tako vključeni v spodnji tabeli navedeni travniški habitatni tipi. Pripisana je informacija o tem, kje se vrednosti med poročanjem in načrtom obnove narave razlikujejo.

Koda HT	Ime habitatnega tipa	Biogeografska regija	Poročanje 2019-2024 ocena stanja	Vrednosti poročanja in načrta obnove se razlikujejo
6110	Skalna travišča na bazičnih tleh (<i>Alyso-Sedion albi</i>)	CON	U2	da
6210	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)	ALP, CON	U2	da
6230	Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)	ALP	U1	ne
62A0	Vzhodna submediteranska suha travišča (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	ALP, CON	U2	da
6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)	ALP, CON	U2	ne
6430*	Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem	CON	U2	ne
6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	ALP, CON	U2	da
6520	Gorski ekstenzivno gojeni travniki	ALP, CON	U2	ne

*Habitatni tip 6430 Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem se v naravi pojavlja v pasovih ob vodotokih, jarkih in kot košene površine. Naknadno odprto digitalno orodje Evropske komisije za oddajo NNON habitatni tip razvršča v skupino Reke, jezera ter obrežni in obrečni habitati, kar pa ne vpliva na vrsto ukrepov potrebnih za obnovo habitatnega tipa.

Razlaga uporabljenih pojmov

Izhodiščno stanje habitatnega tipa predstavlja površino habitatnega tipa v in izven območij Natura 2000 v letu določitve teh območij, to je 2004. Glede na razpoložljive podatke je izhodiščno stanje podano kot ocena površine iz podatkov, ki so letu 2004 kar najbližji.

Trenutno stanje habitatnega tipa predstavlja površino habitatnega tipa v in izven območij Natura 2000 v letu 2024. Glede na razpoložljive podatke je trenutno stanje podano kot ocena površine iz podatkov, ki so letu 2024 kar najbližji.

Površine, na katerih je habitatni tip izginil, so tiste površine, na katerih se je habitatni tip spremenil v drug habitatni tip na nivoju uporabljene klasifikacije. Na površini, kjer je določen travniški habitatni tip izginil, v naravi še vedno lahko obstaja travnik, vendar pa se njegova biocenoza in / ali abiotski dejavniki na zemljišču razlikujejo od izhodiščnega stanja v tej meri, da se klasificirajo kot drug habitatni tip.

Površine, na katerih je habitatni tip v slabem stanju, so tiste površine, na katerih je habitatni tip delno spremenjen. Abiotski dejavniki še vedno omogočajo pojavljanje habitatnega tipa. Biocenoza habitatnega tipa je okrnjena, vendar še ne povsem spremenjena. Običajno gre za površine v začetnih stopnjah zaraščanja ali intenziviranja.

Površine, na katerih je habitatni tip v dobrem stanju, so površine, na katerih abiotski dejavniki omogočajo dolgoročno ohranjanje habitatnega tipa, biocenoza pa je ohranjena v okviru opisa v uporabljeni klasifikaciji.

Površine za obnovo se izračunajo kot vsota površin, na katerih je habitatni tip izginil in površin, na katerih je habitatni tip v slabem stanju.

Površine za ponovno vzpostavitev opredeljujejo površino habitatnega tipa, ki jo je treba ponovno vzpostaviti na površini, kjer habitatni tip ni prisoten. Obseg površin za ponovno vzpostavitev se določi glede na obseg površin na katerih je habitatni tip izginil. Ni nujno, da so površine za ponovno vzpostavitev identične s površinami, na katerih je habitatni tip izginil.

Površine za izboljšanje stanja habitatnega tipa opredeljujejo površino, na kateri je habitatni tip prisoten, vendar je v slabem stanju, ki ga je treba izboljšati.

Ukrepi za obnovo se nanašajo na vzpostavitev in na izboljšanje stanja habitatnih tipov. Ukrepi za ponovno vzpostavitev habitatnega tipa se izvajajo na površinah, kjer je habitatni tip izginil ali na drugih površinah, primernih za ponovno vzpostavitev. Ukrepi za izboljšanje stanja habitatnega tipa se izvajajo na površinah, kjer je habitatni tip še prisoten, vendar v slabem stanju.

Metodološka izhodišča

Podatkov, ki bi omogočali natančen izračun obsega izhodiščnih in trenutnih površin ter površin v slabem in dobrem stanju, v Sloveniji ni na voljo in jih ni mogoče pridobiti, ne glede na čas, ki bi ga imeli na razpolago. Pri določanju površin smo zato izhajali iz sledečega:

- Uporabimo razpoložljive podatke, ki omogočajo ustrezno oceno stanja na nivoju Slovenije. Na nivoju posamezne parcele /GERKa / poligona zaradi omejitev podatkov (način zajema, natančnost, napaka, metoda obdelave ipd.) stanja ni mogoče podati. Ocene je mogoče uporabiti za skupne analize za celotno Slovenijo, ne dajejo pa rezultatov za umeščanja konkretnih ukrepov obnove na posamezno parcelo / GERK / poligon.
- Oceno pripravimo na restriktiven način, tako da v postopku analize podatkov izločimo sklope negotovih podatkov, kar je podrobneje obrazloženo v nadaljevanju.
- Uporabljeni podatki Evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč niso bili zajeti niti se ne vodijo za namen, kot so bili uporabljeni v opisani metodologiji. Izbira vrst dejanske rabe za vhodne podatke in izbira kombinacij vrst dejanske rabe za določitev izgub travinja je določena specifično za namen NNON in se razlikuje od vrst dejanske rabe oz. kombinacij vrst dejanske rabe, kot jih za podobne namene (npr. ocena izgube kmetijskih zemljišč zaradi zaraščanja) uporablja Ministrstvo za kmetijstvo.

Uporabljeni podatki

Za pripravo ocen smo uporabili podatke iz evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, podatke kartiranj negozdnih habitatnih tipov, razdelitev Slovenije na pokrajinsko-ekološke tipe, conacijo območij Natura 2000 ter podatke Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-28.

Podatki **evidence dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč** (v nadaljevanju dejanska raba) so dostopni na <https://rkg.gov.si/arhiv/RABA/?C=N;O=D>. Evidenca dejanske rabe je enotna državna evidenca o dejanski rabi zemljišč in je primarno namenjena ugotavljanju dejanskega stanja rabe zemljišč kot pogoja za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike Evropske unije. Namenu primerno obsega večji nabor kmetijskih rab, vendar pa travinje ni ločeno na posamezne habitatne tipe.

V analizo so bili vključeni sledeči podatki dejanske rabe¹:

- RABA_20090519	- RABA_20180630
- RABA_20120417	- RABA_20210630
- RABA_20150630	- RABA_20240630

Prvi podatki dejanske rabe sicer segajo v leto 2002, vendar zaradi sprememb v metodologiji in načinu zajema starejših podatkov evidence ni bilo mogoče uporabiti. Omejitve glede uporabe starejših podatkov evidence dejanske rabe so omenjene v *beri.me* dokumentu (https://rkg.gov.si/arhiv/RABA/Raba_Beri_me.pdf), ki je priloga podatkov na spletu. Razlike v

¹ Letnice stanja evidence dejanske rabe ne pomenijo nujno tudi leta stanja travnikov v naravi. Dejanska raba 2009 je narejena na podlagi DOF 2006, dejanska raba 2012 na podlagi DOF 2009, 2010, 2011 in dejanska raba 2024 na podlagi DOF 2021, 2022, 2023 (https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html)

začetnih zajemih podatkov so analizirane v nalogi Preučevanje metodologije zajema dejanske rabe zemljišč na spreminjanje površin vrste rabe zemljišč med letoma 2002 in 2016 v Sloveniji (Klar 2016).

Kot vhodni podatek smo uporabili površine, ki so bile v dejanski rabi 2009 in hkrati v dejanski rabi 2012 zajete s šiframa rabe 1300 (trajni travnik) ali 1321 (barjanski travnik).

Nadalje smo izločili površine, ki so v bile v kasnejših zajemih (2015, 2018, 2021, 2024) vsaj enkrat zajete s šifro rabe 1222 (ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak). Za izločitev poligonov s šifro rabe 1222 smo se odločili predvsem zaradi številnih prehodov med rabama 1300 in 1222, ki bi lahko vplivali na enoznačnost ugotavljanja izgube površin ekstenzivnih travnikov. Izločitev tega sklopa podatkov je pri končnem rezultatu znižala izhodiščno in posledično tudi vse ostale ocenjene vrednosti površin ekstenzivnih travnikov.

Po enakem načelu so bile iz vhodnega niza podatkov izločene površine, ki so v bile v kasnejših zajemih (2015, 2018, 2021, 2024) vsaj enkrat zajete s šifro rabe 5000 (suho, odprto zemljišče s posebnim rastlinskim pokrovom) ali 6000 (odprto zemljišče brez ali z nepomembnim rastlinskim pokrovom). Ti vrsti dejanske rabe se najpogosteje pojavljata v visokogorju, zato izločitev na območju pojavljanja obravnavanih habitatnih tipov ni bilo veliko.

Iz vhodnega niza podatkov so bile izločene tudi zatravljene površine znotraj ograj največjih letališč (Ljubljana, Maribor, Portorož, Cerklje).

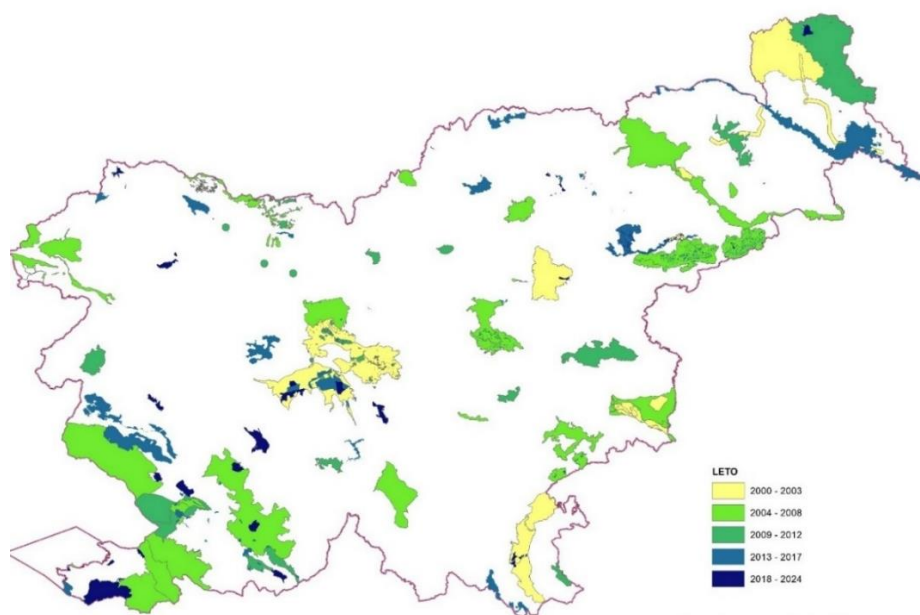
Podatki **kartiranj negozdnih habitatnih tipov** (v nadaljevanju kartiranje) so dostopni na <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/habitatni-tipi/>. Podatki o habitatnih tipih se zbirajo s terenskim kartiranjem. Šifrant habitatnih tipov je zgrajen hierarhično in omogoča podrobno ločevanje različnih travišč in tudi vseh ostalih habitatnih tipov. Iz kombinacij kod šifranta (npr. travišče x grmovje) in dodatnih opomb za posamezne kartirane poligone je mogoče razbrati stanje ohranjenosti habitatnega tipa na posamezni kartirani površini. Prevajalnik med šifrantom kartiranja in šifrantom kod habitatnih tipov območij Natura 2000 točno določa kombinacije kod kartiranja, ki se upoštevajo kot v tem dokumentu analizirani habitatni tipi. Kartiranje je na voljo za 21% negozdne površine Slovenije. Območja so bila kartirana praviloma enkrat, posamezna tudi večkrat. Kartirane površine so glede na leto izvedbe kartiranja prikazane na sliki 1.

Da bi zagotovili zadostno količino podatkov kartiranj, smo upoštevali vse podatke, ne glede na leto kartiranja. Podatke kartiranj smo v analizi uporabili pri določanju izhodiščnih vrednosti. To pomeni, da smo zanemarili dejstvo, da so površine ekstenzivnih travnikov v kartiranjih kasnejšega datuma večinoma manjše na račun zaraščanja, intenziviranja in sprememb v druge kmetijske in nekmetijske rabe, kot bi bile, če bi bilo kartiranje izdelano bližje letu 2004. Površine habitatnih tipov v slabem stanju so zato nekoliko nižje od dejanskega stanja.

Podatke območij kartiranj smo za izvedbo analize združili v enoten sloj. Na mestih, kjer je na voljo več zaporednih kartiranj, smo upoštevali najzgodnejše kartiranje.

S prevajalnikom smo določili poligone, ki ustrezajo kodam analiziranih habitatnih tipov območij Natura 2000.

Glede na kombinacije kod v kartiranju in zabeležk v opombah izvirnega kartiranja smo za vsak posamezni poligon opredelili dobro / slabo stanje habitatnega tipa.

Slika 1: Območja izvedenih kartiranj negozdnih habitatnih tipov glede na leto izvedbe kartiranja

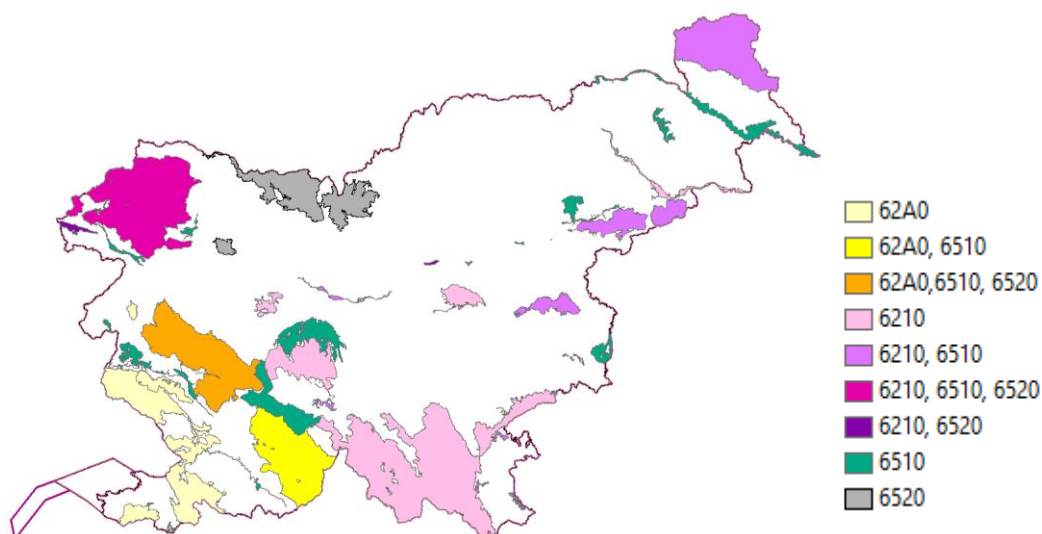
Za regionalizacijo Slovenije smo uporabili tako imenovane **pokrajinsko-ekološke tipe** (v nadaljevanju PET), kot so določeni v študiji Vrednotenje pokrajinskoekoloških tipov Slovenije v luči pokrovnosti, izdelane s klasifikacijo satelitskih posnetkov Landsat (Kokalj, Oštir 2013). Slovenija je razdeljena na trinajst PET, kot je prikazano na sliki 2.

Slika 2: Pokrajinsko-ekološki tipi Slovenije (Kokalj, Oštir 2013)

Slovenija se nahaja na stičišču več biogeografskih regij, kar rezultira v zelo raznoliko naravi. Iz raznolikosti naravnih razmer v veliki meri izhajajo tudi družbeno ekonomske danosti, ki vplivajo na način rabe travnikov (opuščanje, intenziviranje). Z razdelitvijo vhodnih podatkov in izvedbo analize za vsako od trinajstih PET enot posebej, smo smiselno zajeli raznolikost Slovenije in se izognili prevelikemu povprečenju končnih rezultatov.

Poleg naštetih podatkov smo uporabili še podatke o določitvi varovanih **habitatnih tipih po območjih Natura 2000** (v nadaljevanju Natura 2000), kot jih določa Uredba o območjih Natura 2000 (slika 3) ter Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-28 (v nadaljevanju PUN 2023-28).

Slika 3: Območja Natura 2000 obarvana glede na obravnavane habitatne tipe, ki se v posameznem območju varujejo.

Metoda določitve površin za habitatne tipe 6210, 62A0, 6510

Določitev površin za habitatne tipe

6210 - Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia),

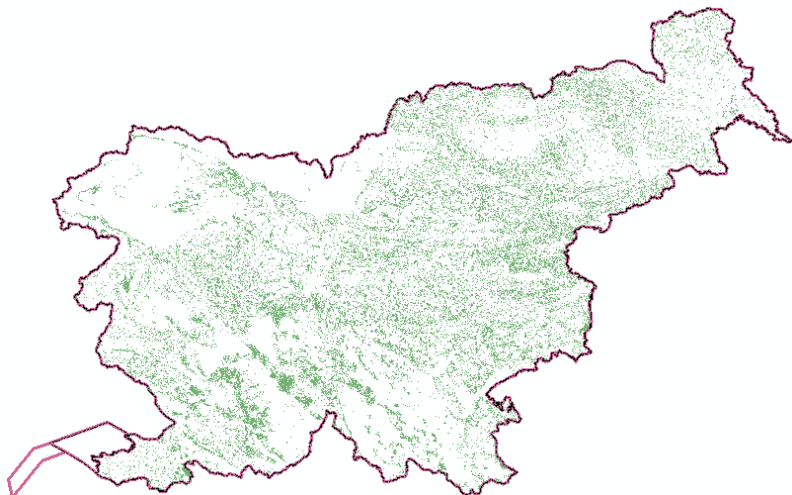
62A0 - Vzhodna submediteranska suha travišča (Scorzoneretalia villosae) ter

6510 - Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

je temeljila na kombinaciji podatkov dejanske rabe in kartiranja habitatnih tipov.

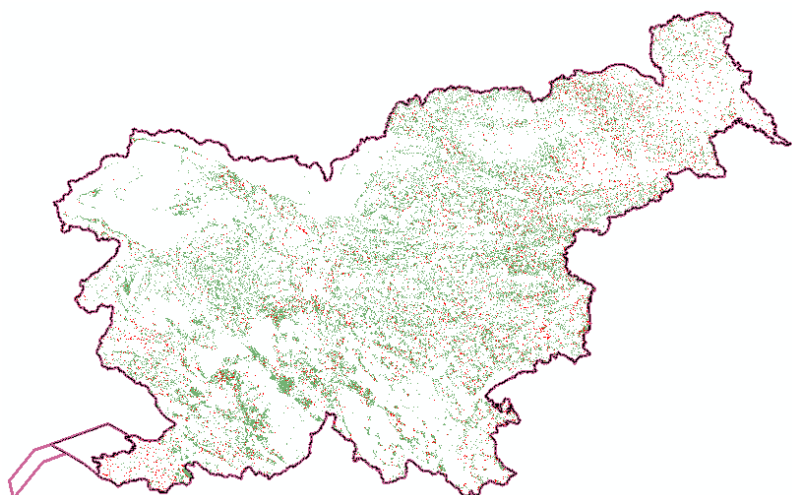
Podatki **dejanske rabe** so bili uporabljeni z namenom ocene izgube površine vseh tipov travnikov med leti 2009/12 in 2024. Kot izguba je bila obravnavana vsaj enkratna sprememba površine v drugo rabo, ki ni trajni travnik ali barjanski travnik (z nekaj izjemami, ki so opisane v nadaljevanju) v evidenci dejanske rabe v letih 2015, 2018, 2021, 2024. Iz podatkov najzgodnejših izvedenih **kartiranj** posameznih območij je bilo pridobljeno razmerje med izbranim habitatnim tipom travnika in vsemi ostalimi travniki ter razmerje med površinami izbranega habitatnega tipa v dobrem oziroma slabem stanju. Oba seta vhodnih podatkov sta bila razdeljena na enote PET. S križnimi računi med obema setoma podatkov so bile pridobljene ocenjene iskanih površin.

V nadaljevanju zgornji zgoščen opis še dodatno ilustriramo. Površinam travnikov v vhodnem nizu dejanske rabe na sliki 4 (kombinacija zajema 2009 in 2012) je bila pripisana dejanska raba v letih 2015, 2018, 2021 in 2024.

Slika 4: Travniki v vhodnem nizu podatkov (kombinaciji zajema dejanske rabe 2009 in 2012).

Določili smo, katere kombinacije šifer dejanske rabe v letih 2015, 2018, 2021 in 2024 predstavljajo izgubo travnika (slika 5).

Slika 5: Rdeče so označene površine, ki so štete kot izguba travnika.

Kakršnakoli kombinacija štirih sledečih šifer dejanske rabe **ni predstavljal**a izgube travnika:

- 1300 trajni travnik
- 1321 barjanski travnik
- 4100 barje,
- 4210 trstičje,
- 4220 ostalo zamočvirjeno zemljišče
- 1800 kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem

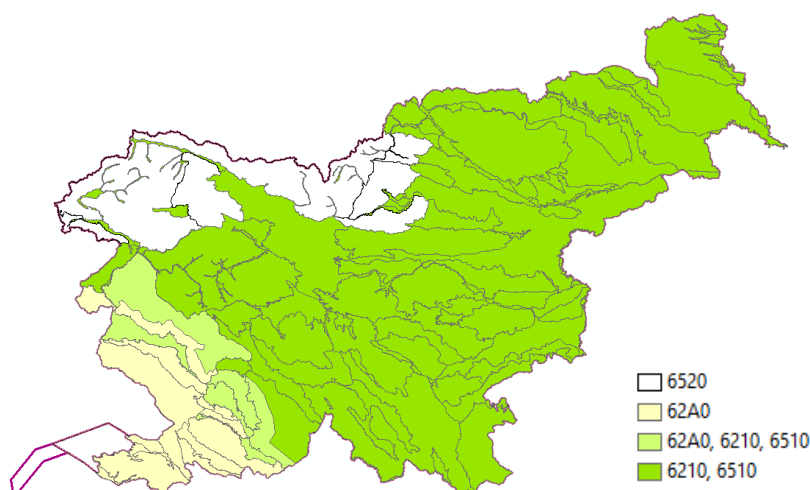
Kombinacije šifer dejanskih rab 1300 trajni travnik ali 1321 barjanski travnik (v tabelah spodaj označeno kot 1399) ter 1410 kmetijsko zemljišče v zaraščanju oziroma 1600 neobdelano kmetijsko zemljišče se je upoštevalo po ključu v spodnjih tabelah:

2015	2018	2021	2024	Izguba
1410	1399	1399	1399	ne
1399	1410	1399	1399	ne
1399	1399	1410	1399	ne
1399	1399	1399	1410	da
1410	1410	1399	1399	ne
1399	1410	1410	1399	ne
1399	1399	1410	1410	da
1410	1399	1410	1399	ne
1410	1399	1399	1410	da
1399	1410	1399	1410	da
1410	1410	1410	1399	ne
1399	1410	1410	1410	da
1410	1410	1399	1410	da
1410	1399	1410	1410	da

2015	2018	2021	2024	Izguba
1600	1399	1399	1399	ne
1399	1600	1399	1399	ne
1399	1399	1600	1399	ne
1399	1399	1399	1600	da
1600	1600	1399	1399	ne
1399	1600	1600	1399	ne
1399	1399	1600	1600	da
1600	1399	1600	1399	ne
1600	1399	1399	1600	da
1399	1600	1399	1600	da
1600	1600	1600	1399	ne
1399	1600	1600	1600	da
1600	1600	1399	1600	da
1600	1399	1600	1600	da

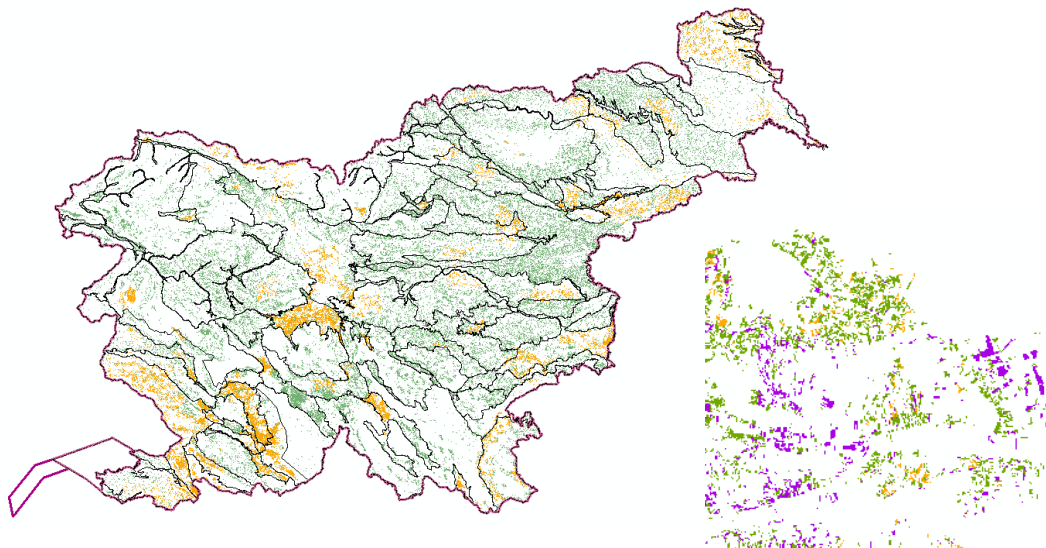
Kot **izguba travnika** je štela kakršnakoli kombinacija, ki je enkrat ali večkrat vključevala katerokoli od preostalih šifer dejanske rabe.

Določili smo, kateri habitatni tipi se upoštevajo v katerih enotah PET za nadaljnjo obravnavo (slika 6). V naravi se posamezne površine habitatnega tipa pojavljajo tudi izven spodaj določenih meja. Habitatni tip 6510 nastaja kot prehodna stopnja med habitatnima tipoma 6210 in 62A0 ter intenzivnimi travniki. Na nekaterih območjih je mogoče opaziti izrazito naraščanje površin habitatnega tipa 6510 na račun 62A0 (Petras 2023). Na teh območjih smo habitatni tip 6510 izločili iz obravnave (površin, kjer je 6510 nadomestil habitatni tip 62A0, nismo upoštevali kot ugodno stanje travišč).

Slika 6: Upoštevanje obravnavanih habitatnih tipov po posameznih enotah PET, kot je bilo upoštevano v tej nalogi.

Ker podatki dejanske rabe ne ločujejo med habitatnimi tipi travnikov, smo delež posameznega habitatnega tipa glede na vse travnike ocenili iz kartiranja (slika 7). Podatki so bili preračunani za vsako PET enoto posebej. Pred tem je bila preverjena zadostnost obsega kartiranih površin v posamezni PET enoti. PET enote so kartirane v razponu od 12% do 100% površine enote.

Slika 7: Na kartiranih območjih (oranžno) je bilo mogoče ločiti obravnavane habitatne tipe od ostalih travnikov. Detajl prikazuje ločevanje na nivoju posameznega poligona. Črne črte so razmejitve PET.

V okviru priprave podatkov in v zaključnem delu prostorskih analiz so bili izločeni poligoni, ki niso dosegali določene minimalne širine in/ali velikosti. Omenjeni poligoni so nastali predvsem zaradi presekov več vhodnih podatkov, njihova skupna površina je zanemarljiva in na rezultat nima pomembnega vpliva.

Metoda določitve površin za habitatne tipe 6110, 6230, 6410, 6430, 6520

Na tem mestu podajamo le kratko pojasnitev o določitvi površin za habitatne tipe, kjer ni razlik med vrednostmi v poročilu po Direktivi o habitatih in vrednostmi v NNON oziroma so nebitne.

6110 - Skalna travišča na bazičnih tleh (*Alyso-Sedion albi*)

Habitatni tip 6110 se pojavlja v majhnih zaplatah, večinoma pod ločljivostjo kartiranja. Površine so za območja Natura 2000 v kontinentalni biogeografski regiji podane v PUN 2023-28. Za območje Natura 2000 Kras dolgoročni varstveni cilj ni podan. Habitatni tip se na krasu pojavlja v majhnih zaplatah skupaj s habitatnim tipom 62A0. Ocenili smo, da habitatni tip pokriva 1% površine habitatnega tipa 62A0. Ocena je za potrebe NNON dovolj natančna tudi zaradi dejstva, da bodo ukrepi obnove za oba habitatna tipa identični in se bodo izvajali na površinah, ki se zvezno prepletajo.

6230 Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)

6410 Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia* spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*)

Za določitev površin habitatnih tipov 6230 in 6410 smo uporabili kartiranja in cone habitatnih tipov. Ocenili smo samo trenutne površine posameznega habitatnega tipa in površine v dobrem in slabem stanju ohranjenosti. Razpoložljivi podatki ne omogočajo ocene izhodiščne vrednosti.

6430 Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem

Iz kartiranj smo določili delež nižinske oblike habitatnega tipa na negozdnih in neurbanih vrstah dejanske rabe zemljišč. Dobljeno vrednost smo posplošili tudi na tiste nekartirane predele kontinentalne biogeografske regije, na katerih ni možen vpis v ukrep Suhi kraški travniki in pašniki (na območju možnega vpisa v ta ukrep glede na kartiranja visokih steblikov praktično ni).

S tem postopkom smo ocenili trenutne površine habitatnega tipa. Podatki, s katerimi bi lahko ocenili izhodiščno stanje in izgubljene površine habitatnega tipa, niso na voljo.

6520 Gorski ekstenzivno gojeni travniki

Habitatni tip je kvalifikacijski v alpski biogeografski regiji na območjih Natura 2000 Breginjski Stol, Julijske Alpe, Kamniško-Savinjske Alpe, Karavanke, Ratitovec, v kontinentalni pa na območjih Natura 2000 Čemšeniška planina in Trnovski gozd – Nanos.

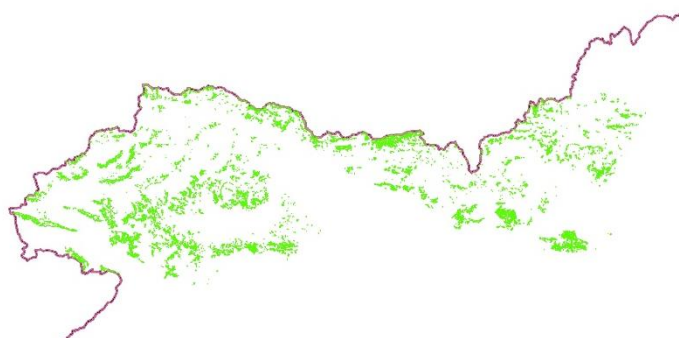
Gorski ekstenzivno gojeni travniki se glede na strokovne podlage nahajajo v montanskem do subalpskem pasu v Sloveniji – 800 do 2000 m n. m.

V alpski biogeografski regiji smo preverili površine travnikov v dejanski rabi (ID 1300) med tema dvema nadmorskima višinama (rezanje s plastnicami) in ugotovili, da zajemajo zelo obsežne travniške površine, ki predvidoma ne predstavljajo samo habitatnega tipa 6520. Območje pojavljanja smo zato dodatno zožili na predel med plastnicama 1000 in 1800 m n. m, saj se na višjih nadmorskih višinah pojavljajo tudi drugi tipi alpskih in subalpskih travišč (npr. Alpska in subalpinska travišča s prevladujočim volkom - HT 6230* in Alpska in subalpinska travišča z rjastorjavim šašem na karbonatni podlagi - HT 6170).

Izločili smo še vse površine izven alpskega sveta, tako da smo v obravnavo zajeli samo območja Julijskih Alp, Karavank, Kamniško – Savinjskih Alp, Peco, Matajur in Ratitovec (slika 8).

Upoštevali smo, da so površine travnikov iz dejanske rabe 2006 na območju obravnave precej manjše od površin iz leta 2024 zaradi sprememb v šifrantu vrst rabe, zato smo za določitev izhodiščnega stanja habitatnega tipa 6520 kot vhodne podatke vzeli dejansko rabo iz leta 2009. Ugotovili smo zmanjšanje travniške rabe med letoma 2009 in 2024.

V kontinentalni biogeografski regiji se ta habitatni tip pojavlja samo na Mali Lazni (območje Natura 2000 Trnovski gozd - Nanos) in v območju Natura 2000 Čemšeniška planina. Za kontinentalno biogeografsko regijo smo za določitev površin uporabili coni habitatnega tipa 6520 na teh dveh območjih. Na Mali Lazni je habitatni tip v dobrem stanju, Čemšeniška planina pa se zarašča, zato smo slednje površine obravnavali kot habitatni tip v slabem stanju ohranjenosti.

Slika 8: Območje zajema habitatnega tipa 6520 gorski ekstenzivno gojeni travniki

Viri

Klar T., 2016. Preučevanje metodologije zajema dejanske rabe zemljišč na spreminjanje površin vrste rabe zemljišč med letoma 2002 in 2016 v Sloveniji. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Diplomsko delo. [<https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=102960>; 12.8.2026]

Kokalj Ž., K. Oštir, 2013. Vrednotenje pokrajinskoekoloških tipov Slovenije v luči pokrovnosti, izdelane s klasifikacijo satelitskih posnetkov Landsat. Založba ZRC, Ljubljana [<https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/1015/4318/525>; 12.8. 2026]

Petras, T., 2023. Umeščanje novih oljčnih nasadov na območju Slovenske Istre v luči varstva narave. Varstvo narave: 33, str. 143-166 [https://zrsvn-varstvonarave.si/wp-content/uploads/2024/01/05-Petras_.pdf , 12.8.2026]

Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028. Ministrstvo za naravne vire in prostor, 2024. [<https://natura2000.gov.si/natura-2000/life-ip-natura-si/pun-2023-2028/>, 12.8.2026]

Uredba o obnovi narave - Uredba (EU) 2024/1991 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2024 o obnovi narave in spremembi Uredbe (EU) 2022/869. [[Uredba - EU - 2024/1991 - SL - EUR-Lex](#), 12.8.2026]

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). [[Uredba o posebnih varstvenih območjih \(območjih Natura 2000\) \(PISRS\)](#), 12-8-2026]